Ekonomik Büyüme

2020 - 2.Çeyrek

Yıllık Değişim
%
-9,9

Çeyreklik Değişim
%
-11,0

Büyüklük
Trilyon TL
4,48

alBaraka BANKNOT

Veriler % ve trilyon TL olarak belirtilmiştir.

Ekonomik Büyüme

2020 - 2.Çeyrek

Şekil.1 GSYH Büyümesi

% Değişim

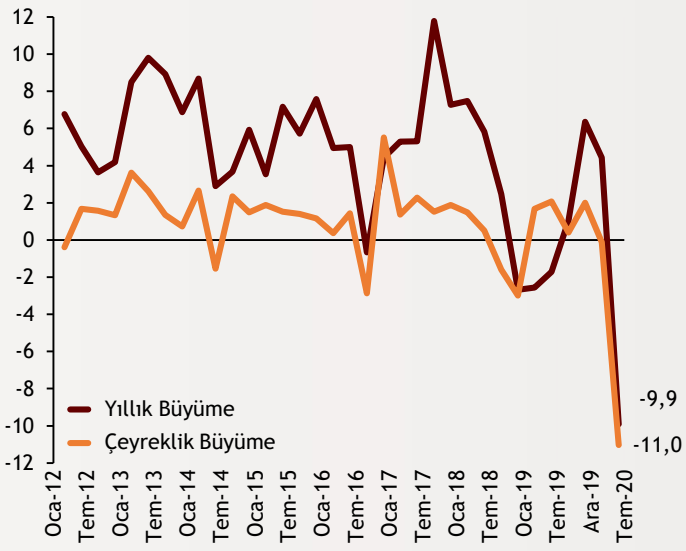

Türkiye ekonomisi 2019 yılının son çeyreğinde başladığı büyüme ivmesini 2020'nin ilk çeyreğine taşımış, bunun da etkileri ilk çeyrekte görülmüştü. Ancak ikinci çeyrekte, Covid-19 etkileri sebebiyle beklendiği şekilde ekonomide ciddi bir küçülme yaşandı. Buna göre yılın ikinci çeyreğinde Türkiye ekonomisi **çeyreklik bazda %11, yıllık olarak ise %9,9 küçüldü**. Bu rakamlar, piyasa beklentisinden bir miktar daha olumlu.

alBaraka BANKNOT

Şekil.2 Büyümenin Katkıları

Harcama Yöntemine Göre - Yıllık Büyümeye Katkı

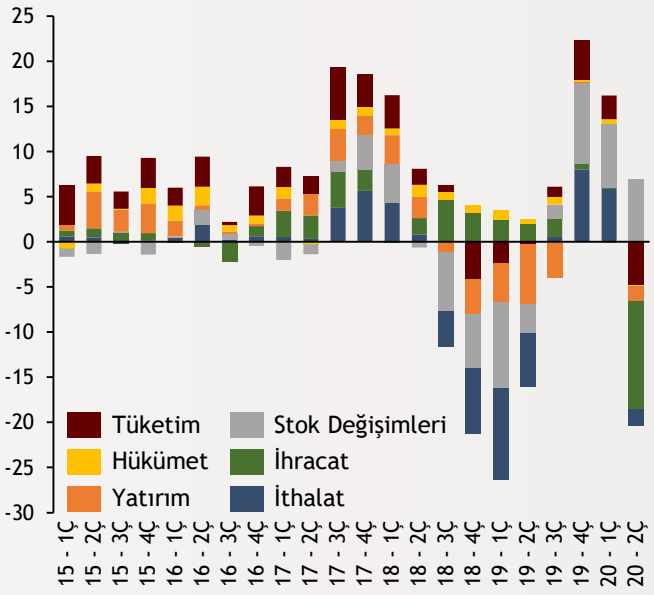

GSYH'deki değişimin kompozisyonuna baktığımızda son üç çeyrekte olduğu gibi ve yüksek olasılıkla Mayıs sonu itibariyle ekonominin açılmasının da etkisiyle stok oluşumunun ekonomiye ciddi bir, ve bu çeyrek özelinde tek pozitif katkıyı verdiğini görüyoruz. İhracat ise Avrupa'daki ticaret partnerlerimizin Covid-19 sürecinden büyük hasar alması sebebiyle büyümeyi aşağı çeken en önemli etmen.

alBaraka BANKNOT

Şekil.3 Sektörel Büyüme

Üretim Yöntemiyle - Yıllık % Değişim

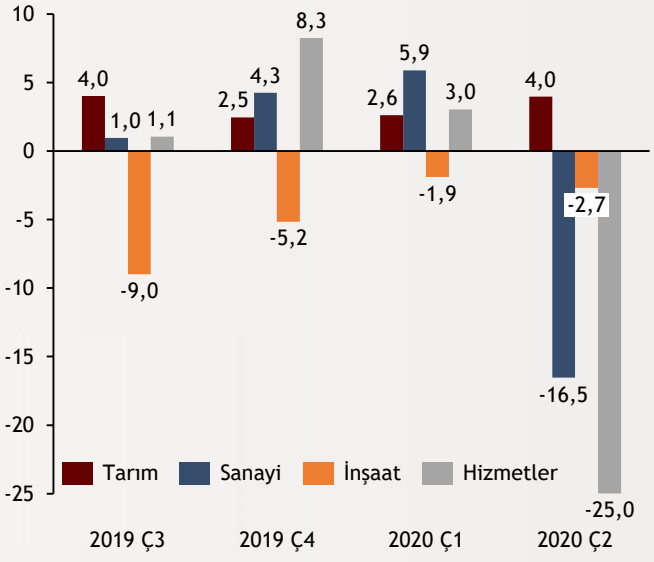

Sektörel olarak kırılımlar incelendiğinde tek pozitif katkının virüs kaynaklı aksamalardan beklendiği üzere çok etkilenmeyen tarımdan geldiğini, inşaatın ise uzun zamandır süren küçülmesine devam ettiğini görüyoruz. Sanayi üretiminde Covid-19 kaynaklı üretim aksamalarının etkisi belirgin iken, Covid-19 kaynaklı tedbirlerin en büyük hasarı verdiği hizmet sektörü ise öngörüldüğü üzere küçülmede başı çekiyor.

Kaynak: TÜİK, TDM

alBaraka BANKNOT

Şekil.4 Yatırım Büyümesi

Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

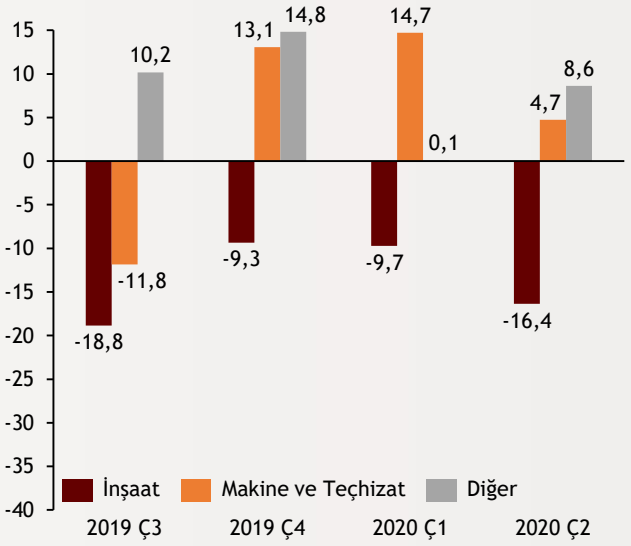

Bu çeyreğin GSYH ayrıntılarında belki de tek gerçek pozitif gelişme, Makine ve Teçhizat yatırımlarının yıllık bazda büyüme kaydetmiş olması. İnşaattaki durgunluk yatırım harcamalarını ciddi şekilde aşağı çekmeyi sürdürse de, özellikle ikinci çeyrek sonuna doğru konutta kredi kampanyaları kaynaklı stok tüketimleri yaşanması ve bu sebeple uzun zaman sonra TUİK'in yayınladığı inşaat sektörü güveni verisinde yeni siparişlerde görülen sıçrama, üçüncü çeyreğe dair umut veriyor.

Şekil.5 Özel Tüketim Büyümesi

Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

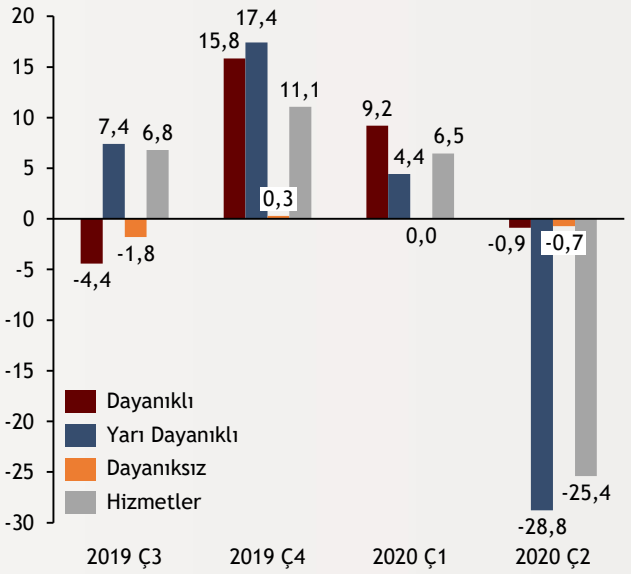

Tüketim tarafında da diğer kalemlere benzer bir görünüm vardı. Hizmet sektörü bahsettiğimiz sebeplerden tüketicilerin harcamalarında önemli bir kayıp gördü. Yarı dayanıklı mamul tüketimi ise düşüşte başı çekti. Bu noktada belki de tek teselli, yüksek olasılıkla kredi destekleri sayesinde dayanıklı mal tüketiminde görece küçük bir daralma yaşanmasıydı.

Şekil.6 Hükümet Harcamaları

Yıllık % Değişim - Zincirlenmiş Hacim Endeksi

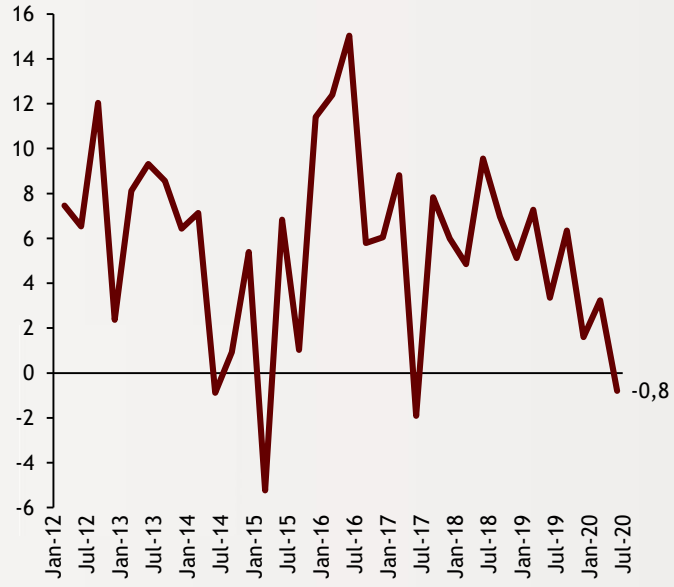

Önceki kriz dönemlerinin aksine bu çeyrekte hükümet, muhtemelen vergi gelirlerinde Covid-19 tedbirleri kapsamında yaşanan düşüş sebebiyle oluşan borçlanma ihtiyacını daha da artırmamak adına, döngü karşıtı politikayı hükümet harcamalarında artış yerine banka kredilerinde genişleme vasıtasıyla yapmayı tercih ettiğinden bu çeyrekte kamu harcamalarında yıllık bazda bir artış görmedik.

Kaynak: TÜİK, TDM

Ekonomik Büyüme

2020 - 2.Çeyrek

GSYH İstatistikleri - Harcama Yöntemine Göre

Yıllık % Değişim	Mar.19	Haz.19	Eyl.19	Ara.19	Mar.20	Haz.20
Tüketim	-3,50	0,09	2,64	8,30	4,19	-14,94
T - Dayanıklı Mallar	-13,64	-13,06	-4,41	15,84	9,21	-0,87
T - Yarı Dayanıklı Mallar	-8,00	3,61	7,41	17,43	4,44	-28,77
T - Dayanıksız Mallar	-0,29	2,08	-1,80	0,28	-0,04	-0,71
T - Hizmetler	-2,50	0,51	6,79	11,06	6,46	-25,41
Hükümet	7,27	3,36	6,35	1,59	3,24	-0,79
Yatırım	-14,23	-20,85	-14,03	0,60	-0,32	-6,08
Y - İnşaat	-16,38	-26,85	-18,83	-9,34	-9,73	-16,36
Y - Makine ve Teçhizat	-16,12	-15,93	-11,85	13,08	14,72	4,74
Y - Diğer Aktifler	10,57	5,53	10,17	14,84	0,12	8,63
İhracat	9,14	6,16	4,65	0,59	0,32	-35,32
İthalat	-29,64	-18,60	3,55	27,77	21,93	-6,32
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla - GSYH	**-2,56**	**-1,72**	**1,04**	**6,36**	**4,44**	**-9,91**

GSYH İstatistikleri - Üretim Yöntemine Göre

Yıllık % Değişim	Mar.19	Haz.19	Eyl.19	Ara.19	Mar.20	Haz.20
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	3,94	4,60	4,01	2,46	2,61	3,96
Sanayi	-5,21	-4,00	0,96	4,25	5,89	-16,54
İmalat Sanayi	-6,72	-5,71	-0,46	3,58	6,58	-18,37
İnşaat	-8,23	-11,74	-8,99	-5,16	-1,89	-2,69
Hizmetler	-4,30	-0,27	1,06	8,25	3,05	-24,99
H - Bilgi ve İletişim	4,21	4,81	3,57	7,75	10,73	11,01
H - Finans ve Sigorta	2,06	3,94	1,55	24,22	2,40	27,84
H - Gayrimenkul Faaliyetleri	0,55	2,33	2,60	2,02	2,51	1,65
H - Meslek, İdari ve Destek Hizmetleri	-11,10	-2,23	2,05	7,11	2,86	-16,48
H - Kamu Yönet., Eğitim, Sağlık, Sosyal Hizmet	9,24	2,44	5,11	5,28	4,70	-2,44
H - Diğer Hizmet	2,64	-1,74	2,38	31,03	12,61	-17,96
Sektörel Toplam	-2,03	-1,41	0,94	6,16	3,86	-11,05
Vergi - Sübvansiyon	-7,38	-4,11	1,77	8,15	9,81	0,35

Tahmin ve Beklentiler

İkinci çeyrek rakamlarında Covid-19'un yarattığı tahribatı net biçimde gördük. Her şeye rağmen, Nisan ve Mayıs aylarında iyiden iyiye dillendirilen ekstrem derecede kötü senaryoların, bizde de ticaret partnerlerimizde de yaşanmadığını düşünüyoruz. Üçüncü çeyrekte ekonomik faaliyette şu ana kadar çok kuvvetli bir ivme izledik. Önümüzdeki süreçte Covid-19'e karşı gerek düzenleyici kurumlar, gerekse TCMB tarafından alınan tedbirlerin devreden çıkarılacağını hesaba katarak bu ivmede bir miktar durulma bekliyor, ancak göreli iyimser bakışımızı sürdürüyoruz.

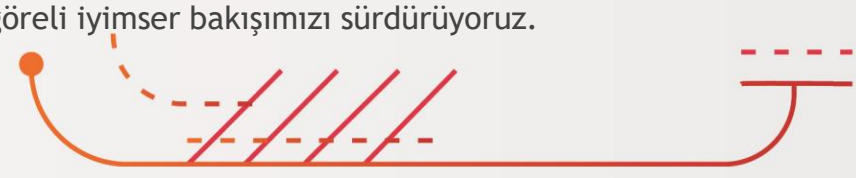

alBaraka BANKNOT

Kaynak: TÜİK, TDM

Teşekkürler..

ekonomikarastirmalar@albarakaturk.com.tr

Ömer Emeç
Baş Ekonomist
oemec@albarakaturk.com.tr

Mustafa Berk Erdal
mustafa.erdal@albarakaturk.com.tr

Lütfullah Bingöl
lbingol@albarakaturk.com.tr

Yavuz Selim İşleyen
yisleyen@albarakaturk.com.tr

Rahime Aybike Çalışkan
rcaliskan@albarakaturk.com.tr

Rumeysa Kurtulmuş
rkurtulmus@albarakaturk.com.tr

Ömer Aydemir
oaydemir@albarakaturk.com.tr

Mehmet Sami Boz
mboz@albarakaturk.com.tr

Burada belirtilen bilgiler güvenilirliğine ve doğruluğuna inanılan kaynaklardan, okuyucuyu bilgilendirmek amacıyla derlenmiştir. Resmi kaynaklardan alınan bilgilere dayalı yapılan yorumlar ve tahminler, o tarihteki kanımızı yansıtmaktaysa da bu bilgiler, hiçbir şekilde yatırım danışmanlığı faaliyeti olarak değerlendirilemeyecektir. Söz konusu kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu bilgilerin kullanılmasından doğabilecek zararlardan dolayı, Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. hiçbir sorumluluk kabul etmez. İşbu rapor içerisindeki bilgilere ait telif hakkı Bankamıza ait olup, üçüncü kişilerce izinsiz kullanılamaz, çoğaltılamaz veya kopyalanamaz.

alBaraka BANKNOT